

patrijarhom se bo imenoval metropolit Dionizij v Prizrenju. Če se poslednje zgodi, bodo grške škofije zelo na škodi, kajti po mnogih teh je večina Srbov, ki so se pa držale le iz sovraštva do Bolgarov grške cerkve. Če srbska vlada vstraja pri tem odločnem koraku, doseglja bo brezdvomno uspehe za Srbe, kajti turška vlada bo rajši poravnala manjšo zmešnjavo in odpoklicala Ambrozija, kakor pa prouzročila nadaljne in večje cerkvene homatije ter pustila, da se ustanovi samostojen srbski patrijarhat.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

XI. Zbornični svetnik Franc Omersa poroča imenom odseka o prošnji občine Blagovica za dovolitev 4 letnih in živinskih semnjev dne 11. januarja, 1. marca, 5. julija in 17. septembra vsakega leta. Prositelji podpirajo svojo prošnjo s tem, da leži vas Blagovica ob državni cesti in da ni v bližini semnjev. Ker je živinoreja v tej okolici precej razvita, bi bilo jako koristno za živinorejci, če bi svojo živino lažje razpečavali. To bi se po njih mnenju s semnji lahko doseglo in od semnjev bi ne imela koristiti le občina kot taka, temveč tudi prebivalci posameznih vasij. Dovolitvi semnjev ugovarjajo občine Krka, Zg. Tuhinj, Motnik in Trojana. Ugovori občin Krka, Trojane in Motnik niso ozira vredni, pač pa je vpoštovati ugovor občine Zgornji Tuhinj, ker bi posebno semnja dne 5. julija in 17. septembra škodovala onima v tej občini, ki se vršita le malo dni po teh. C. kr. okr. glavarstvo ne ugovarja, da Blagovica nima ugodne lege za semnje in da se živinoreja ni razvila po okolici, pomisleke pa ima proti pomnožitvi semnjev, ker jih je v okraju že mnogo. Odsek se pridružuje temu mnenju, ker v bližnjih Češnjicah so vsako leto 3, v Krašnji 2, v Lukovici 5, v Št. Gothardu 4 in v Moravčah je 6 letnih in živinskih semnjev. Dalje sta v sodnem okraju brdskem še dva semnja v Dobu in 4 v Dolskem. V vsem je v okraju torej 26 letnih in živinskih semnjev. Če se še upošteva, da je v sosednjem sodnem okraju kamniškem vsako leto 28 letnih in živinskih semnjev, se mora vsakdo preveriti, da sedaj obstoječi semnji zadoščajo in da živinorejci v občini blagoviški lahko prodajo svojo živino, in da bi pomnožitev semnjev škodovala že obstoječim bližnjim semnjem. Iz narodnogospodarskih razlogov odsek ne more priporočati predležeče prošnje in torej predlaga: Zbornica naj v smislu tega poročila predloži svoje mnenje c. kr. deželni vladi. — Predlog se sprejme.

XII. Zbornični podpredsednik Anton Klein poroča, da je c. kr. deželna vlada naznanila zbornici, da je vis. c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje vprašalo c. kr. namestništvo v Gradci, če naj se napravi na državni obrtni šoli v Gradcu v poletnem semestru 1896/97 tečaj za izobrazbo risarskih učiteljev za obrtne nadaljevalne šole. Tega tečaja naj bi ne obiskovali le učitelji ljudskih in meščanskih šol s Štajerskega, temveč eventuelno tudi oni s Kranjskega in Koroškega. Vsled dotičnega vprašanja imenovanega namestništva, če je želeli takih tečajev z ozirom na tudeželske razmere obrtnih nadaljevalnih šol je prosila c. kr. vlada za naznanilo, če bi bila trgovska in obrtniška zbornica, jednako prejšnjim letom,

tudi l. 1897 pripravljena dovoliti za obiskalce tega tečaja kako podporo. Števila obiskovalcev ne more c. kr. deželna vlada prej natančno povedati, dokler ne dojdeta poročila vladnih komisarjev za nadzorovanje obrtnih nadaljevalnih šol, katera sta se vprašala za mnenje o tej zadevi, vendar da števila pet ne bo presegalo in potrebščina za petmesečni tečaj ne bo višja nego 1200 gl'd. C. kr. deželna vlada se je o zadevi obrnila tudi na deželni odbor kranjski in kranjsko hranilnico. Ker na Kranjskem se vedno nedostaja spretnih risarskih učiteljev za obrtne nadaljevalne šole in je pričakovati, da se bodo v nekaterih krajih ustanovile nove take šole, ki bodo veliko pripomogle k povzdigi obrta, je odsek za to, da zbornica napravo takega tečaja toplo pozdravi in se zaveže po svojih sredstvih jednako prejšnjim letom dovoliti podporo. Znesek se pa more še le tedaj določiti, ko se bode zvedelo, koliko učiteljev se bo v tečaj odposlalo. Poročevalec predlaga imenom odseka: Zbornica naj obvesti c. kr. deželno vlado da rade volje dovoli podporo za obiskovalce imenovanega tečaja za l. 1897. — Predlog se sprejme.

XIII. Zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča o zbornici došli vlogi, v kateri se razjasnjuje, da se je pri drugem branju vladne predloge glede obdačenja prodaje vrednostnih papirjev v visoki poslanski zbornici § 7 te predloge premenil toliko, da naj davek na prodajo vrednostnih papirjev za vsako navadno sklenjeno kupčijo pri dividendnih papirjih (delnicah) in premijskih zadolžnicah izvzemši titre državnih premijskih posojil znaša 50 kr., pri vseh drugih pa 20 kr., dočim je § 7 po prvotnem besedilu vladne predloge, kateremu je pritrdil tudi pristojbinski odsek poslanske zbornice ukrenil višji davčni stavek 50 kr., le na dividendne papirje (delnice). Pri utemeljevanju preminjevalnega predloga se je zanimalo, da bi loterijske papirje bilo prištevati naložitvenim vrednostnicam, in se je reklo, da je ni slabše naložitve glavnice, kakor v srečkah, in poudarjalo, da ga ni prav nobenega gospodarskega prida v tem, da se z malimi srečkami preplavi semenj. Nj. Ekscelenci gosp. finančnemu ministru se je zdelo, ko je preminjevalni predlog sprejel, potrebna izjava, da vidi v njem „financijsko izboljšanje, osobito kolikor gre za srečke“.

Po zbornici došli ulogi pa se ne zdi dobro, vsem loterijskim papirjem brez izjeme odrekati naložitveni značaj.

Postavne pojmovne določbe za naložitvene papirje ni, nastal pa je splošni običaj, po katerem se pod naložitvenimi vrednostnicami razumejo oni papirji, katerih glavnični znesek in kolikor se obrestujejo, plačevanje obresti je zagotovljeno. V varnosti in vestovane glavnice tiči karakteristični znak naložitvenih vrednostnic. Avstrijsko občinstvo je imelo že od nekdanj navado, loterijske papirje imeti založitvene vrednotnice. Kako da je vkoreninjena nagnjenost avstrijskega občinstva k naložitvi enega dela svoje glavnice v srečkah se razvidi osobito iz dejstva, da so vse v kurzem listu dunajske borze zaznamovane srečke klasirane in da se prodajajo le takrat, kadar, bodisi kak kapitalist želi izvesti kako naložitev, bodi si da je, da bi si preskrbel denarja, primoran srečke prodati. Dejstvom nasprotujoča je trditev, da je semenj preplavljen s srečkami in bodi si tudi z majhnimi srečkami. Od l. 1889, t. j. odkar se je izdal zakon, da se ne sme več izdajati srečk, se ni izdala na Avstrijskem nobena nova srečka več. Srečke ka-

terim se je po Avstrijskem dovolilo krožiti, se vsled žrebanj neprestano zmanšujejo, tako da se tudi s tega stališča izvestno ne more „govoriti“ o kakem prepravljenju semnja. Z višjim obdačenjem majhnim srečk se namerja ovirati njihno prodajo na „male“ ljudi. Ker se pa srečke ne nahajajo niti v rokah špekulacije niti v posesti trgovcev z vrednostnimi papirji, ampak ravno v rokah „malih“ ljudi, se z višjim davkom obteže ravno oni prebivalski krogi, ki morejo to najmanj prenesti.

Nj. ekscelenca gospod finančni minister je v visoki poslanski zbornici poudarjal v svojem govoru dne 3. decembra 1896, da ima jako velik del avstrijskega prebivalstva papirje „najmanjši“ mož, je pri-dejal, pride v položaj, da si kupi kako majhno srečko ali kakšno rento in ko je eden poslanecv izrekel dvom, sklical se na oficijelne izkaze davka na prodajo srečk iz katerih je to razvidno.

Male srečke nominalne vrednosti 2 ali 5 gld. so po takšnem davku tako zadete da se more to imenovati naravnost grozovito. Najrevnejšemu hranjevalcu nalagajo do 25 % segajoč davek, ker niso zadovoljni z načinom, kako hoče naložiti svoj denar.

Ravno najrevnejši hranjevalec se z novim davkom najkrutejše obteži. Marsikdo teh ljudij, ki si je pridobil srečko ob času, ko se je izdala, bo občutil ta davek tem silnejše, ker ne bo dobro razumel, zakaj da se ga je svoj čas vzpodbujalo, da naj si kupi srečke, ki so se ali v prospeh kakega dobrodelnega namena ali pa v preskrbitev kapitala za komunalne ali sploh javne namene izdale in zakaj da se ga hoče sedaj kaznovati s tem visokim davkom.

Kdaj prodaja mali hranjevalec srečko? Vendar le v skrajni sili, da zadosti nujni potrebi svojega gospodarstva. Vsled nove postave ima pri svoji prihranitvi bistveno izgubo. Imel ne bo samo plačevati davčnega postavka, ampak dovoliti bo moral še nadalje znižanje njene vrednosti, ker bo trgovec z vrednostnimi papirji z ozirom na zmanjšano prodajno zmožnost in na zmanjšano mogočnost, da bi v zasebnem prometu tako brž zopet našel kupčevalca, zaračunal in moral zaračunati tudi kvoto onega davka, ki ga mora plačati na borzi morebiti edino mogoči prodaji. Da se mora ravno vsled majhne prodajne in specialne zmožnosti tudi tržna srečkina cena znižati, je jako verjetno, in tudi ta izguba zadene malega hranjevalca jako občutno.

Višji davek pa mora imeti nujno posledico, da se promet z malimi srečkami popolnoma izpodrine iz naša dežele in premesti v inozemstvo, osobito pa na Ogersko, kjer davek ne obtežuje prodaje. Bati se je torej, da se mnenje Nj. ekscelece gospoda finančnega ministra, da pomenja preminjevalni predlog financijelno zboljšanje, ne pokaže kot pravo.

Konečno se v ulogi kaže na davčno politično krivico, ki obstaja s tem, da naj se kup in prodaja ene srečke obdačita enako visoko kot kup in prodaja 25 srečk, da je n. pr. za eno „basilica“ srečko, ki stane okoli 6 gld. 70 kr., plačati enako visoki davek 50 kr., kakor za 25 teh srečk v vrednosti 166 gld. 50 kr., da je dalje „Dombau“ — srečka ravno tako visoko obdačena, kakor n. pr. 25 praških železno-obrtnijskih delnic v vrednosti 16.050 gld. Potreba je morebiti samo primere teh števil, da se jasno osvetli neobdržnost takšne davčne razdelitve.

Iz teh razlogov prosimo, da bi se zbornica obrnila s prošnjo do visoke avstrijske gosposke zbornice, da bi se pri posvetovanju zakonskega načrta glede

obdačenja prodaje vrednostnih papirjev § 7. te predloge sprejela v prvotni obliki. Ker je tudi na Kranjskem veliko denarja naloženega v takih srečkah in bi posestniki pri njihni prodaji trpeli škodo, če dobi zgornja določitev postavno veljavo, predlaga poročevalec na podlagi gornjega izvajanja:

Zbornica se s prošnjo na visoko gosposko zbornico potegni za to, da se sprejme prvotna oblika § 7. napominane predloge. — Predlog se sprejme.

(Konec sledi.)

„Naš gospod učitelj“.

(Spisal F. Š.)

III.

Živo so se mi pojavljali ti spomini, ko sem počasi korakal dalje. „Ubogi Zoran“, sem si mislil, „kaj je neki s teboj? Se Ti je izpolnila „nadica“, katera Ti je — kakor si rekel — svetlikala le iz dalje?“ Iz mislij me je vzbudilo frfranje ptiča, katerega sem splašil iz grma. Kak ptič je to, kako se mu pravi? Mislil sem in mislil, pa si nisem mogel domisliti. Temno in nerazložno so se mi začele pokazovati podobe iz dijaških let in začela me je zanimati priroda. Ptičje petje in zadnje jesenske cvetice so mi vzbujale vedno več spominov, kazale mi vedno bolj razložno dneve izza mladih let. Kako smo včasih trgali cvetice, spletali vence, vili šopke, skrivaj lovili ptice! Pozneje smo se o vsem tem učili v šoli. Ali čas je tekel in osoda nas je raznesla na vse vetrove; ta je šel semkaj, oni tja. Mene je zaneslo v kadetno šolo. Tamkaj se mi je odprl povsem nov svet; življenje se mi je izpremenilo in spomini na prejšnje življenje so polagoma ugašali, pestre barve mladostnih dnij vedno bolj bledele. Sedaj pa, ko so se mi zopet vzbudili spomini na to življenje, zdel sem se sam sebi tako tuj, tako tuj, in tako mehko, tako žalo, tako tožno mi je postalo okrog srca.

Koliko časa bi bil še tako sanjal, da me lačni želodec ni začel resno opominjati na svoje pravice. K sreči se je izza lesa pokazala vas, ob kateri je stala lična cerkva, poleg nje pa čedno ednonadstropno poslopje, najbrž župnišče. „Tu se bo dobila kaka gostilna“, sem si mislil ter sem pospešil korake.

Prišedši do župnišča sem opazil kakih 40 let starega krepkega duhovnika, v senčnici čitajočega neko knjigo.

„Dober dan, gospod župnik! Oprostite, da Vas motim; ali tujec sem v tem kraju in ne vem, kam naj se obrnem, da dobim pošteno gostilno; bodite tako prijazni, pa mi povejte to!“ Tako sem nagovoril duhovnika.

„Bog daj dober dan, gospod stotnik“, odzdravil mi je, stopivši iz senčnice. „Gostilno imamo pač, pa taki gosti ne zahajajo vánjo, kakor ste Vi, zato dvomim, da bi Vam zadostila, tem manj ker v delavnikih ne pripravljajo jedil za tujce; jutri, v nedeljo, bi se prej kaj do-